

QUÁN TRIỆT QUAN ĐIỂM ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG BẢO VỆ VỮNG CHẮC CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO TRONG TÌNH HÌNH MỚI

 BÙI QUANG HUY - LÊ VĂN HÒA*

Ngày nhận: 20/5/2021

Ngày phản biện: 15/6/2021

Ngày duyệt đăng: 01/7/2021

Tóm tắt: Dưới sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quản lý của nhà nước, phát huy sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc, chúng ta quyết tâm bảo vệ vững chắc chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Hiện nay nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc đã và đang đứng trước những khó khăn, thách thức lớn. Bài viết quán triệt một số nội dung cơ bản trong văn kiện Đại hội XIII của Đảng về bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong tình hình mới.

Từ khóa: Đại hội XIII; bảo vệ chủ quyền biển đảo.

THOROUGHLY GRASPING THE VIEWPOINTS OF THE 13TH PARTY CONGRESS ON PROTECTING SOVEREIGNTY OVER SEA AND ISLANDS IN THE NEW SITUATION

Abstract: Under the leadership of the Party, the management role of the State, promoting the strength of unity of the whole nation, we are determined to firmly protect the sacred sovereignty of the sea and islands of the Fatherland. Currently, the task of protecting the country's sovereignty over seas and islands has been facing great difficulties and challenges. The article thoroughly grasps some basic contents in the document of the 13th Party Congress on protecting sovereignty over sea and islands in the new situation.

Keywords: Congress XIII; protecting sovereignty over islands.

1. Sự cần thiết bảo vệ chủ quyền biển, đảo

Biển, đảo Việt Nam là một bộ phận cấu thành chủ quyền quốc gia, là không gian sinh tồn, cửa ngõ giao lưu quốc tế, gắn bó mật thiết với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đây cũng là địa bàn chiến lược về quốc phòng, an ninh, là tuyến phòng thủ hướng đông của đất nước, tạo khoảng không gian cần thiết, giúp kiểm soát việc tiếp cận lãnh thổ trên đất liền. Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, biển, đảo Việt Nam có vai trò quan trọng. Nếu các quần đảo xa bờ, gần bờ được củng cố xây dựng căn cứ, vị trí trú đậu, triển khai của lực lượng Hải quân Việt Nam và sự tham gia của các lực lượng khác thì biển đảo có vai trò làm tăng chiều sâu phòng thủ hiệu quả cho đất nước. Kế thừa truyền thống giữ gìn và bảo vệ chủ quyền biển, đảo của ông cha ta, trong lịch sử dựng nước và giữ nước, cũng như nhận thức đúng vị trí, vai trò, tầm quan trọng đặc biệt của biển, đảo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương,

chính sách về biển, đảo. Quán triệt đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo vệ chủ quyền biển, đảo, thực tiễn từ khi có Đảng lãnh đạo và qua 35 năm thực hiện đường lối đổi mới, trước tình hình thế giới và khu vực có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc, chúng ta đã bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, trong đó có chủ quyền biển, đảo, một phần máu thịt thiêng liêng của Tổ quốc. Đặc biệt, trong bối cảnh quốc tế và khu vực có nhiều phức tạp, chúng ta kiên quyết, kiên trì đấu tranh giữ vững độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Chúng ta đã chủ động, kiên quyết, kiên trì đấu tranh bằng các biện pháp phù hợp, bảo vệ được chủ quyền, biển, đảo, vùng trời và giữ được hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

* Trưởng Sĩ quan Chính trị, Bộ Quốc phòng

Sức mạnh tổng hợp của quốc gia, thế và lực của ta trên các vùng biển, đảo từng bước tăng lên. Thế trận quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, “thế trận lòng dân” trên biển, đảo không ngừng được củng cố, tăng cường. Các lực lượng quản lý, bảo vệ biển, đảo từng bước được xây dựng, phát triển ngày càng vững mạnh hơn, trong đó Hải quân nhân dân Việt Nam được Đảng, Nhà nước ưu tiên đầu tư tiến thẳng lên hiện đại, có sự trưởng thành, lớn mạnh vượt bậc, đủ sức làm nòng cốt bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc. Bộ đội hải quân, Cảnh sát biển, Bộ đội biên phòng, Kiểm ngư lực lượng thực thi pháp luật khác trên biển đã không quản ngại khó khăn, gian khổ, hiểm nguy; kiên cường bám trụ nơi “đầu sóng, ngọn gió”; đêm ngày tuần tra, kiểm soát, khẳng định, bảo vệ chủ quyền, giữ bình yên biển, đảo, thực sự là điểm tựa tin cậy cho nhân dân yên tâm vươn khơi bám biển, phát triển kinh tế. Đặc biệt, mỗi khi phải đối mặt với tình huống phức tạp, căng thẳng, các lực lượng trên biển luôn nêu cao ý chí quyết tâm “còn người, còn biển, đảo”, “một tấc không đi, một li không rời”; thực hiện đúng đối sách, phương châm, tư tưởng chỉ đạo; khôn khéo, kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc chủ quyền, lợi ích quốc gia, an ninh, trật tự trên biển; không để xảy ra xung đột; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước và mở rộng quan hệ hợp tác với các nước. Chúng ta đã hoàn thành việc phân định Vịnh Bắc Bộ với Trung Quốc, phân định các vùng biển chồng lấn với Thái Lan, tạo nên sự minh định, rõ ràng hơn về đường biên giới quốc gia, tạo điều kiện thuận lợi cho việc quản lý và bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới trong tình hình mới. Mặc dù tiềm lực kinh tế của đất nước còn hạn chế, nhưng Đảng và Nhà nước ta, với sự đồng lòng của toàn dân đã quan tâm đầu tư xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân trên phạm vi cả nước; chăm lo xây dựng Quân đội vững mạnh toàn diện, đưa một số lực lượng tiến thẳng lên hiện đại; thành lập mới lực lượng Cảnh sát biển và Kiểm ngư để nâng cao năng lực thực thi pháp luật trên biển; dành sự quan tâm đặc biệt đến xây dựng tiềm lực và thế trận ở quần đảo Trường Sa, nhà giàn DK1 để bảo vệ chủ quyền đất nước trên vùng đặc quyền kinh tế và thềm lục địa của Tổ quốc.

Thời gian qua, trước những hoạt động bất chấp luật pháp quốc tế của thế lực nước ngoài cố tình vi phạm vùng biển chủ quyền nước ta, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, ý chí khát vọng của toàn thể nhân dân Việt Nam kiên quyết bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Lực lượng Cảnh sát

biển và Kiểm ngư Việt Nam đã anh dũng, kiên cường vật lộn với sóng gió, với những cuộc đàm va có chủ ý của tàu đối phương, kiên quyết đấu tranh buộc đối phương phải rút lực lượng ra khỏi vùng biển thuộc chủ quyền của Việt Nam. Nhân dân cả nước và kiều bào ta ở nước ngoài biểu thị lòng yêu nước bằng nhiều hình thức thiết thực, phong phú, sáng tạo để cùng lực lượng thực thi pháp luật trên thực địa bảo vệ chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc. Lãnh đạo Đảng, Nhà nước ta sử dụng nhiều biện pháp đấu tranh đòi nước ngoài chấm dứt sự vi phạm chủ quyền của Việt Nam; khẳng định “Việt Nam kiên quyết bảo vệ chủ quyền và lợi ích chính đáng của mình, bởi vì chủ quyền lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo là thiêng liêng”. Lập trường đó là sự nối tiếp, tỏa sáng ý chí kiên cường, bất khuất, quyết tâm bảo vệ vững chắc chủ quyền, biển đảo của Tổ quốc.

2. Quan điểm Đại hội XIII về bảo vệ chủ quyền biển, đảo

Hiện nay, bên cạnh thuận lợi cơ bản, nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc đang đứng trước những khó khăn, thách thức. Tình hình quốc tế, khu vực diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường, những nhân tố mới xuất hiện tác động trực tiếp đến tình hình Biển Đông.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, trên cơ sở khái quát những thành tựu 35 năm tiến hành công cuộc đổi mới, 10 năm thực hiện Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) 5 năm thực hiện nghị quyết Đại hội XII, khẳng định: “Đất nước đã đạt được *những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử*” [2, tr.103], “*Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày hôm nay*” [2, tr.104]. Trong những thành tựu đó chúng ta đã “*Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc*” [2, tr.67], trong đó có chủ quyền biển, đảo.

Để bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, nhận định: “*Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo diễn ra căng thẳng, phức tạp, quyết liệt hơn*” [2, tr.107]. Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn và tranh chấp lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo giữa các nước trong khu vực diễn ra gay gắt, tiềm ẩn nguy cơ xung đột, mất ổn định. Ở trong nước, sự phối hợp, thống nhất nhận thức và hành động về chủ quyền biển, đảo của một bộ phận nhân dân chưa cao. Tình hình Biển Đông tiềm ẩn nhiều nguy cơ khó lường. Cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo và toàn vẹn lãnh thổ của nhân dân ta còn cam go, phức tạp, lâu dài.

Các thế lực thù địch ra sức lợi dụng vấn đề biển, đảo hòng chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ. Trong điều kiện kinh tế, ngân sách có hạn, cuộc chiến chống đại dịch diễn biến phức tạp, chúng ta chưa thể cùng lúc đầu tư xây dựng được ngay các lực lượng quản lý, bảo vệ biển đủ mạnh, trang thiết bị, phương tiện còn hạn chế, khó duy trì sự hiện diện thường xuyên, liên tục trên toàn bộ vùng biển rộng lớn. Cơ chế phối hợp, chỉ đạo, điều hành tập trung, thống nhất các lực lượng quản lý, thực thi, bảo vệ chủ quyền biển, đảo còn những bất cập nhất định.

Đại hội XIII của Đảng về bảo vệ Tổ quốc nói chung, bảo vệ chủ quyền biển đảo nói riêng đó là: “bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hoá và lợi ích quốc gia - dân tộc” [2, tr.156], Đồng thời, phải “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển” [2, tr.157].

Vấn kiện Đại hội XIII của Đảng cũng xác định: Thực hiện tốt Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển, kết hợp chặt chẽ với bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ quyền biển, đảo, tài nguyên, môi trường biển; phòng, chống thiên tai, tìm kiếm cứu nạn, thích ứng với biến đổi khí hậu, nâng cao đời sống nhân dân vùng biển, đảo. Tổ chức tốt việc xây dựng và quản lý thống nhất quy hoạch không gian biển quốc gia, hoàn thiện cơ chế quản lý tổng hợp và chuyên ngành về biển, đảo. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực thi pháp luật trên biển, bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc. Đẩy mạnh phát triển và nâng cao hiệu quả các ngành kinh tế biển. Phát triển các khu kinh tế, khu công nghiệp và các đô thị ven biển. Đẩy mạnh đào tạo nguồn nhân lực cho kinh tế biển, nhất là nhân lực chất lượng cao. Tăng cường nghiên cứu và ứng dụng khoa học, công nghệ, điều tra tài nguyên, môi trường biển; xây dựng cơ sở dữ liệu số về biển, đảo, nâng cao năng lực giám sát môi trường biển, dự báo thiên tai, biến đổi khí hậu vùng biển, ven biển [2, tr.125]. Thống nhất tư tưởng, nhận thức về vị trí, vai trò và tầm quan trọng đặc biệt của biển đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Biển là bộ phận cấu thành chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc, là không gian sinh tồn, cửa ngõ giao lưu quốc tế, gắn bó mật thiết với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Quan điểm Đại hội XIII của Đảng về bảo vệ chủ quyền biển, đảo là nhất quán, thể hiện trong quan

điểm chỉ đạo, mục tiêu, định hướng, chiến lược phát triển kinh tế xã hội giai đoạn 2021-2030.

3. Một số biện pháp để thực hiện quán triệt các quan điểm Đại hội XIII về bảo vệ chủ quyền biển, đảo hiện nay

3.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của nhà nước đẩy mạnh công tác tuyên truyền nâng cao ý thức bảo vệ chủ quyền biển đảo trong tình hình mới

Đây là vấn đề quan trọng hàng đầu và là vấn đề có tính nguyên tắc, là điều kiện bảo đảm cho nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo thắng lợi. Bảo vệ chủ quyền biển, đảo là trách nhiệm và nghĩa vụ của mọi người dân Việt Nam, cho nên phải phát huy sức mạnh tổng hợp toàn dân tộc, dưới sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng, sự quản lý thống nhất của Nhà nước, có phân công, phân nhiệm rõ ràng cho từng cấp, từng lực lượng. Vì vậy, cần tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng, đặc biệt quan điểm Đại hội XIII về bảo vệ Tổ quốc nói chung, bảo vệ chủ quyền biển, đảo nói riêng. Với phương châm “Phát triển kinh tế - xã hội là nhiệm vụ trung tâm, bảo vệ chủ quyền biển đảo là trọng yếu và thiết thực”. Tăng cường quản lý nhà nước về quốc phòng, trong đó có nhiệm vụ quản lý về chủ quyền biển, đảo. Tập trung xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng trong các đơn vị trực tiếp tham gia bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong sạch, vững mạnh, có năng lực lãnh đạo toàn diện và sức chiến đấu cao, thật sự là hạt nhân lãnh đạo trong cơ quan, đơn vị; tăng cường đoàn kết, thống nhất trong lãnh đạo, chỉ huy, thực hiện nghiêm cơ chế kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật Đảng. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về chủ quyền biển, đảo; chú trọng kiện toàn cơ quan, đội ngũ cán bộ làm công tác thực thi pháp luật trên biển, đặc biệt đội ngũ cán bộ chính ủy, chính trị viên các đơn vị Hải quân, Cảnh sát biển; bổ sung, hoàn thiện và phát huy vai trò của các biện pháp công tác của lực lượng hải quân, cảnh sát biển, bộ đội biên phòng, kiểm ngư trong bảo vệ chủ quyền, thực thi pháp luật trên biển theo quy định của Luật Cảnh sát biển Việt Nam 2018. Trên cơ sở các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, tiếp tục hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật chặt chẽ, phù hợp với luật pháp và thông lệ quốc tế để bảo vệ chủ quyền biển, đảo, nhất là Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Luật Biển Việt Nam, Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045,... Các cấp bộ, ngành, địa phương tiếp tục xây dựng, hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, tạo hành lang pháp lý đồng bộ, thống nhất trong quản lý, thực thi

và bảo vệ chủ quyền biển, đảo, góp phần giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

3.2. Xây dựng lực lượng bảo vệ chủ quyền, thực thi pháp luật trên biển vững mạnh, chủ động bảo vệ chủ quyền biển, đảo từ sớm, từ xa

Đây là nội dung quan trọng, trực tiếp tạo nên sức mạnh bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong tình hình mới. Vì thế, phải xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân trên biển vững chắc, thể bố trí chiến lược các lực lượng có chiều sâu, liên hoàn bờ - biển - đảo, sẵn sàng chuyển hóa thành thế trận chiến tranh nhân dân khi có xung đột. Đặc biệt, phải “nâng cao năng lực thực thi pháp luật của các lực lượng làm nhiệm vụ ở biên giới, biển, đảo” [2, tr.158].

Xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng chính quy, tinh nhuệ theo hướng hiện đại, ưu tiên hiện đại hoá một số quân chủng, binh chủng, lực lượng thực thi pháp luật trên biển; không ngừng củng cố, tăng cường thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân khu vực biển; bảo đảm năng lực xử lý tốt các tình huống trên biển, giữ vững độc lập, chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán và lợi ích quốc gia trên các vùng biển. Nâng cao năng lực ứng phó với các mối đe dọa an ninh truyền thống và phi truyền thống, bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu lợi dụng các vấn đề về biển, đảo để chống phá. Kiên trì xây dựng và duy trì môi trường hoà bình, ổn định và trật tự pháp lý trên biển, tạo cơ sở cho việc khai thác và sử dụng biển an toàn, hiệu quả. Tăng cường và mở rộng quan hệ đối ngoại, hợp tác quốc tế, chủ động tham gia và đóng góp tích cực vào nỗ lực chung của cộng đồng quốc tế trong việc bảo tồn, sử dụng bền vững biển và đại dương; tranh thủ tối đa các nguồn lực, sự hỗ trợ quốc tế để nâng cao năng lực quản lý và khai thác biển, trong đó chú trọng các lĩnh vực khoa học, công nghệ, tri thức và đào tạo nguồn nhân lực. Xây dựng các lực lượng quản lý, bảo vệ biển, đảo, dự bị động viên, dân quân, tự vệ biển mạnh, có chất lượng tổng hợp và sức chiến đấu cao, trong đó Hải quân, Cảnh sát biển là lực lượng nòng cốt, cần tiếp tục được ưu tiên xây dựng tiến lên chính quy, hiện đại, ngang tầm nhiệm vụ. Để hoàn thành nhiệm vụ thiêng liêng này, cần đẩy mạnh xây dựng lực lượng Cảnh sát biển, Hải quân vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, có chất lượng tổng hợp, sức mạnh chiến đấu ngày càng cao, tổ chức tinh, gọn, mạnh, cơ động, linh hoạt, hiệu quả; cơ cấu tổ chức đồng bộ, hợp lý giữa các thành phần, điều chỉnh, mở rộng, phát triển lực lượng, sẵn sàng đáp ứng mọi nhiệm vụ tác chiến. Đẩy nhanh lộ trình

hiện đại hóa lực lượng Hải quân, Cảnh sát biển, làm cho các lực lượng này đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu của sự nghiệp quốc phòng, an ninh, thực thi pháp luật trên biển, bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo. Bên cạnh đó, duy trì nghiêm các lực lượng trực sẵn sàng chiến đấu, tăng cường tuần tra, kiểm tra, kiểm soát, nắm tình hình trên các vùng biển, nhất là các khu vực biển nhạy cảm, kịp thời phát hiện, xử lý, không để bị động, bất ngờ. Đồng thời, chủ động điều chỉnh, bổ sung các kế hoạch, phương án, biện pháp ứng phó phù hợp đối với các vấn đề có thể nảy sinh trên biển, bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo và các hoạt động kinh tế biển.

3.3. Không ngừng chăm lo, củng cố, xây dựng “thế trận lòng dân”, tạo nền tảng chính trị, tinh thần vững chắc, sức mạnh tổng hợp cho sự nghiệp đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo

Sức mạnh bảo vệ chủ quyền biển, đảo là sức mạnh của khối đại đoàn kết dân tộc. Do đó, phải chăm lo xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng, củng cố mối quan hệ giữa lực lượng Hải quân, Cảnh sát biển với một số lực lượng hữu quan, cấp ủy, chính quyền, lực lượng vũ trang và nhân dân ven biển, trên đảo. Tập trung “xây dựng và củng cố các tuyến phòng thủ biên giới, biển, đảo” [2; tr.159]. Đặc biệt, “Thực hiện tốt Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển, kết hợp chặt chẽ với bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ quyền biển, đảo, tài nguyên, môi trường biển” [2, tr.125]. Xây dựng hệ thống chính trị cơ sở các huyện đảo vững mạnh làm nòng cốt cho việc bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc. Tăng cường lòng tin của ngư dân với các lực lượng: Hải quân, Cảnh sát biển, Bộ đội Biên phòng, Kiểm ngư, Dân quân tự vệ biển đồng hành, cứu hộ, cứu nạn ngư dân trên biển,... Phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội trên các tuyến biên giới, biển, đảo, địa bàn chiến lược, trọng điểm; xây dựng đường tuần tra biên giới, “dân sự hóa Quần đảo Trường Sa” [6, tr.23]. Đẩy mạnh công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, chiến sĩ của lực lượng Cảnh sát biển, Hải quân, Bộ đội Biên phòng và nhân dân ven biển, đảo, góp phần nâng cao trình độ, năng lực công tác, thực hiện tốt nhiệm vụ được giao. Các lực lượng bảo vệ chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán quốc gia tiếp tục đồng hành cùng ngư dân hoạt động trên biển, bảo vệ ngư dân, ngư trường, tuyên truyền pháp luật cho nhân dân ven biển, đảo, thực hiện lấy dân làm gốc, phát huy tinh thần yêu nước, trách nhiệm, sự cống hiến, sức sáng tạo của nhân dân đối với sự nghiệp bảo vệ chủ quyền biển, đảo và thực thi pháp luật trên biển.

3.4. Đánh giá đúng tình hình trên các vùng biển, đảo, làm cơ sở cho việc đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo

Trước những diễn biến phức tạp hiện nay, hơn bao giờ hết, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, trực tiếp là các lực lượng hoạt động trên biển phải thường xuyên nắm chắc tình hình, chủ động, nhạy bén, kịp thời tham mưu với Đảng, Nhà nước kiên quyết, linh hoạt xử lý thắng lợi các tình huống trên biển, không để bị động, bất ngờ. Đặc biệt, phải: “Tăng cường các biện pháp quản lý chặt chẽ biên giới, vùng trời, biển, đảo,... phát hiện và xử lý thắng lợi các tình huống về biên giới, biển, đảo...” [6, tr.22]. Mở rộng, đa phương hóa, đa dạng hóa, vừa hợp tác, vừa đấu tranh, cố gắng gia tăng hợp tác, tránh xung đột, đối đầu, tránh bị lệ thuộc, cô lập, tập trung xây dựng quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân vững mạnh, tạo cơ sở, nền tảng xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân, thể trận an ninh nhân dân trên biển ngày càng vững chắc. Chuẩn bị tốt mọi mặt, chú trọng tạo môi trường trong ấm, ngoài êm, lấy giữ vững bên trong là chủ yếu, bảo đảm cho đất nước thích nghi nhanh, hòa bình, ổn định và phát triển - điều kiện tiên quyết đập tan mọi âm mưu, thủ đoạn, hành động chống phá của các thế lực thù địch và những tác động từ bên ngoài.

Kiên quyết, kiên trì giữ vững hòa bình, ổn định, giải quyết tranh chấp trên biển bằng biện pháp hòa bình. Giữ vững an ninh quốc gia, trật tự, kỷ cương, bảo đảm an ninh kinh tế, xã hội vùng biển, đảo. Chủ động ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột, phát hiện sớm, xa và xử lý kịp thời những nhân tố bất lợi, nhất là những nhân tố bên trong có thể gây đột biến, xung đột trên Biển Đông. Tiếp tục thực hiện hiệu quả đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế toàn diện, sâu rộng, là thành viên và tham gia có trách nhiệm, góp phần tích cực vào bảo vệ hòa bình, ổn định, an ninh của khu vực và thế giới; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước; không ngừng nâng cao uy tín, vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, đa dạng hoá, đa phương hoá; chủ động, nâng cao hiệu quả hội nhập quốc tế; kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ chủ quyền và các lợi ích hợp pháp, chính đáng của quốc gia trên biển, đồng thời chủ động, tích cực giải quyết, xử lý các tranh chấp, bất đồng trên Biển Đông bằng các biện pháp hoà bình trên cơ sở luật pháp quốc tế, nhất là Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển 1982; giữ gìn môi trường hoà bình, ổn định và hợp tác để phát triển. Tăng

cường quan hệ với các đối tác chiến lược, đối tác toàn diện và các nước bạn bè truyền thống, các nước có tiềm lực về biển, các nước có chung lợi ích trên nguyên tắc tôn trọng độc lập, chủ quyền, bình đẳng, cùng có lợi và phù hợp với luật pháp quốc tế. Chủ động, tích cực tham gia các diễn đàn quốc tế và khu vực, nhất là các hoạt động hợp tác biển trong khuôn khổ ASEAN; phối hợp với các nước thực hiện đầy đủ và hiệu quả Tuyên bố về ứng xử của các bên trên Biển Đông (DOC), thúc đẩy ký Bộ Quy tắc ứng xử trên Biển Đông (COC).

Biển, đảo Việt Nam là một bộ phận lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc, có vị trí đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ đất nước hiện nay và mai sau. Để hoàn thành nhiệm vụ thiêng liêng và cao cả đó, hơn lúc nào hết phải phát huy sức mạnh tổng hợp của cả nước, của cả hệ thống chính trị, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý, điều hành thống nhất của Nhà nước, giữ vững độc lập, chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán, toàn vẹn vùng biển nói riêng và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc nói chung, xây dựng nước Việt Nam “*dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”, góp phần thực hiện mục tiêu xây dựng nước ta thực sự trở thành quốc gia mạnh về biển, làm giàu từ biển. Nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc hiện nay đang đứng trước những khó khăn, thách thức lớn. Song, dưới sự lãnh đạo, sự quản lý của Nhà nước, phát huy cao độ sức mạnh tổng hợp, quyết tâm bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước, phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa. □

Tài liệu tham khảo

1. Công ước của Liên Hợp quốc về Luật biển 1982, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội - 1982.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, II, Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội - 2021.
3. Nghị quyết số 26/NQ-CP ngày 05/3/2020 của Chính phủ đã ban hành về việc ban hành Kế hoạch tổng thể và Kế hoạch 5 năm của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.
4. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Luật biển Việt Nam 2012, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội - 2012.
5. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Luật Cảnh sát biển Việt Nam 2018, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội - 2018.
6. Tổng cục Chính trị, Tài liệu nghiên cứu, quán triệt Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, Hà Nội - 2020.